

Lesní škola Protos 2023

Skautské výzvy a jejich potenciál pro duchovní rozvoj

Absolventská práce LŠ PROTOS, Kvalifikační práce OČK Myšlenkové základy a historie skautingu

Tadeáš Takeshi Richter - Kešu
2023

Obsah

Obsah	1
Úvod.....	4
Oficiální metodika pro skauty z Holic	5
1.stupeň skautské stezky – cesta země	6
Noční bdění	6
Výzva podle střediska Lišák Neratovice	6
Výzva podle střediska Holice.....	6
Srovnání.....	7
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	7
Ranní svítání.....	7
Výzva podle střediska Lišák Neratovice	7
Výzva podle střediska Holice.....	8
Srovnání.....	9
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	9
Bosé nohy.....	10
Výzva podle střediska Holice.....	10
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	10
2.stupeň skautské stezky – cesta vody.....	11
Výsadek.....	11
Výzva podle střediska Lišák Neratovice	11
Výzva podle střediska Holice.....	11
Srovnání.....	12
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	12
Noční návrat	12
Výzva podle střediska Lišák Neratovice	12
Výzva podle střediska Holice.....	13
Srovnání.....	13

Potenciál pro duchovní rozvoj.....	14
Den cizím jazykem.....	14
Výzva podle střediska Holice.....	14
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	14
Věčný oheň.....	14
Výzva podle střediska Holice.....	15
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	15
Život ve tmě/v tichu.....	15
Výzva podle střediska Holice.....	15
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	15
3.stupeň – cesta vzduchu.....	16
Pochod za sluncem.....	16
Výzva podle střediska Holice.....	16
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	16
15 věcí.....	16
Výzva podle střediska Holice.....	16
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	17
Tři orlí pera.....	17
Výzva podle střediska Lišák Neratovice.....	17
Výzva podle střediska Holice.....	18
Výzva podle Kapitánské pošty (červen 2018).....	20
Výzva podle střediska Skalka Mníšek pod Brdy v letech, kdy tuto výzvu plnil autor.....	21
Srovnání a ponaučení.....	21
Prostor pro duchovní rozvoj.....	22
4.stupeň – cesta ohně.....	22
Dva dny bez ničeho.....	22
Výzva podle střediska Lišák Neratovice.....	23
Výzva podle střediska Holice.....	23

Srovnání.....	23
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	23
24 hodin na stromech	24
Výzva podle střediska Lišák Neratovice	24
Výzva podle střediska Holice.....	24
Srovnání.....	25
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	25
Vodácké výzvy.....	25
Potenciál pro duchovní rozvoj.....	25
<i>„Bezpečnostní pravidla pro plnění vodáckých výzev</i>	<i>26</i>
<i>Přespání na pramici</i>	<i>26</i>
<i>Vítr do plachet.....</i>	<i>26</i>
24 hodin na vodě	27
<i>Proplavání peřeje.....</i>	<i>27</i>
<i>Slanění do lodě.....</i>	<i>27</i>
Zdroje	28

Úvod

Tímto tématem se chci zabývat, neboť s ním u nás ve středisku skoro nepracujeme a velmi u nás chybí. Chtěl bych se tedy podívat na to, jak se jednotlivé výzvy, které vychází ze skautských stezek, plní v jiných střediscích, srovnat zjištěné poznatky a v neposlední řadě navrhnout přidanou hodnotu těmto výzvam v oblasti duchovního rozvoje. Nejvíce bych pak chtěl rozvést výzvu třech orlích per. Srovnávat plnění výzev budu mezi střediskem Lišák Neratovice a střediskem Holice.

Oficiální metodika pro skauty z Holic

Skauti z Holic pro výzvy skautů a skautek do svého dokumentu, který zde budu citovat, vydali pár pravidel, která se musí dodržet, aby byl skaut nebo skautka připuštěna k plnění výzvy. Napsali také pár zásad, které se opakují u skoro všech výzev:

- „výzvy jsou dobrovolné, skaut je plní, protože chce, vždy je možnost výzvu v průběhu plnění ukončit
- výzva by měla být pro skauta opravdu „výzvou“ - neplnit to, co zvládneme levou zadní
- - o každou výzvu je možno pokusit se maximálně třikrát (upřesnění u 3 orlích per: plnění max na 3 táborech, každá část max 3x)
- - každou výzvu je možné po domluvě a odůvodnění upravit pro potřeby konkrétního člena
- - standardně se skautské výzvy plní na táboře, po domluvě s vedoucím oddílu lze i jinde
- - počet výzev splněných v rámci jednoho roku/tábora záleží na rozhodnutí vedoucích
- - při plnění výzev VŽDY dbát na bezpečnost všech zúčastněných
- - na táboře je vždy určen garant výzev - někdo z řad vedoucích, který má přehled o jejich plněních
- - při rozplánování toho, kdo kdy plní jakou výzvu je třeba koukat do okýnkovky (např. upozornit, že v noci bude velký fyzický program) - nikdy se ale okýnkovka nepřizpůsobuje plnění
- - na nástupu se vyhlašuje to, že někdo splnil výzvu či část výzvy (např. část třech orlích per) + potlesk
- - na závěrečném ohni se předávají dekrety/nášivka (a u 3 orlích per následuje klasický rituál)

PODMÍNKY K PLNĚNÍ VÝZEV:

- souhlas rádce/vedoucího oddílu a vedoucího tábora
- věk - platí u 3 orlích per -> 15 - 18 let včetně (nad 19 let možno plnit po domluvě ve výjimečných případech - např. pozdní příchod do Junáka)
- snaha o skautský rozvoj, skautské chování v průběhu roku -> potvrzuje rádce • **“aktivní skautská činnost”** - na výběr z možností:
 - dokončený konkrétní stupeň skautské stezky (netřeba kompletně splněný, ale jeho velká část) - např. u 3 orlích per se jedná o 3. stupeň stezky vzduchu -> potvrzuje rádce
 - aktivita při rádcování/podrádcování -> potvrzuje vůdce oddílu

- jiná významná skautská činnost pro středisko/společnost -> potvrzuje vůdce střediska¹

1.stupeň skautské stezky – cesta země

Noční bdění

Dokážeš hodinu ležet vzhůru ve spacáku, když tě uprostřed noci někdo vzbudí? Ovládneš svoji únavu, abys neusnul/a? O splnění této výzvy se můžeš pokoušet maximálně třikrát.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Uprostřed noci je skaut či skautka vzbuzena hlídkou na plnění této výzvy. Vyleze ze spacáku a dojde se někam mimo spacák podepsat na důkaz toho, že byl/a probuzen/a. Poté ulehne do spacáku a plnění výzvy začíná. Po čtvrt hodině se hlídka zeptá: „Spíš?“ Pokud je odpověď pozitivní, tak přijde zase až za čtvrt hodiny. Pokud není žádná odpověď, zeptá se podruhé a naposledy. Pokud ani pak neuslyší pozitivní odpověď, výzva končí neúspěšným pokusem. Po čtvrté kladné kontrole pogratičuje hlídka k úspěšnému složení výzvy. Během výzvy není povoleno si číst, mít rozsvícené světlo, bavit se s hlídkou nebo používat jiné „udržovací“ prostředky. Je nutné ležet ve spacáku. Před plněním výzvy je možné použít aktivity na probuzení (opláchnout obličej, proběhnout se...). **O splnění výzvy je možné pokusit se maximálně třikrát. Výzvu je vhodné plnit na táboře, nicméně je to možné i na jakékoliv vícedenní výpravě.**“²

Výzva podle střediska Holice

„Uprostřed noci (**ideálně mezi 1-3 hodinou noční**) je skaut či skautka vzbuzena hlídkou (**kteřou tvoří skauti/skautky, ne svěčata**³) na plnění této výzvy. Vyleze ze spacáku a dojde se někam mimo spacák podepsat na důkaz toho, že byl/a probuzen/a. Poté ulehne do spacáku a plnění výzvy začíná. Po čtvrt hodině se hlídka zeptá: „Spíš?“ Pokud je odpověď pozitivní, tak přijde zase až za čtvrt hodiny. Pokud není žádná odpověď, zeptá se podruhé a naposledy. Pokud ani pak neuslyší pozitivní odpověď, výzva končí neúspěšným pokusem. Po čtvrté kladné kontrole

¹ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

² Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

³ Pravděpodobně světlušky + vlčata

*(po 60ti minutách) pogratiuje hlídka k úspěšnému složení výzvy. Během výzvy není povoleno si čist, sedět, hýbat se, mít rozsvícené světlo, bavit se s hlídkou nebo používat jiné „udržovací“ prostředky. Je nutné ležet ve spacáku. Druhý člověk ve stanu by měl spát, nebo dělat že spí. Před plněním výzvy je možné použít aktivity na probuzení (opláchnout obličej, proběhnout se...).*⁴

Srovnání

Když srovnáme plnění výzvy noční bdění u střediska Neratovice a Holice, tak zjistíme, že se nijak zvlášť neliší (odchytky označeny **červeně**). Středisko Neratovice na konci textu zdůrazňuje, že o splnění výzvy je možné se pokusit i jinde než na táboře. Středisko Holice to už říká v úvodním metodickém textu. Zároveň upřesňuje některé záležitosti výzvy jakožto v kolik hodin by se měla výzva ideálně plnit, a že by v tu dobu měl mít hlídku spíš skaut nebo skautka.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Tato výzva, i když na první pohled může vypadat jednoduše a přímočaře, tak v sobě nějaký duchovní rozvoj skrývá. Při této výzvě bojuje lidské tělo s únavou silou vůle, která plnicí drží vzhůru. Kdyby nebyli odhodláni si upřít hodinu spánku, tak by výzvu ani neplnili. Už jen tedy tím, že se ten, kdo si výzvu chce plnit, rozhodne, tak ho to může duševně nebo i duchovně posunout. Přijde mi, že by zde šel využít nějaký krátký příběh, bajka, nebo myšlenka, kterou by mohla hlídka plnicimu předat na začátku plnění této výzvy.

Ranní svítání

Budeš vzbuzen/a pozdě v noci. Tvým úkolem bude dorazit do stanoveného termínu, kdy bude vycházet Slunce, na vrchol blízkého kopce. Zvládneš překonat spánek a v ranní tmě a zimě vyjít do kopců? Výzvu je možné zkusit maximálně třikrát.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Skaut či skautka je vzbuzena ve vhodný ranní čas, aby bylo možné stihnout cestu na vrchol a východ Slunce. Pro sledování východu Slunce je vhodné vybrat nějaký nedaleký kopec s dobrým výhledem na východní stranu, přibližně ve vzdálenosti 0,5–3km od tábora. Podstatné u této výzvy je překonání se při ranním vzbuzení a zážitek při východu Slunce, nikoliv náročný

⁴ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

výstup na vrchol. Ranní vzbuzení je nutné dobře načasovat s ohledem na roční dobu a zeměpisnou polohu, aby nedošlo k promeškání svítání ani ke zbytečnému čekání v zimě na vrcholu. Většinou dochází ke vzbuzení v ranním šeru a cesta již probíhá za světla. Na vrcholu se může dítě případně setkat s vůdcem a může být tak této příležitosti využito k osobnímu popovídání nebo má dopis se zamyšlením či gratulací, který má otevřít na vrcholu. Za vyčerpaný pokus se počítá i vzdání výstupu po vzbuzení (nejedná-li se o vážné zdravotní důvody). Výzvu je možné podstoupit max. třikrát.⁵

Výzva podle střediska Holice

„Skaut či skautka je vzbuzena ve vhodný ranní čas, aby bylo možné stihnout cestu na vrchol a východ Slunce. Pro sledování východu Slunce je vhodné vybrat nějaký nedaleký kopec s dobrým výhledem na východní stranu, přibližně ve vzdálenosti 0,5–3km od tábora. Podstatné u této výzvy je překonání se při ranním vzbuzení a zážitek při východu Slunce, nikoliv náročný výstup na vrchol. Ranní vzbuzení je nutné dobře načasovat s ohledem na roční dobu a zeměpisnou polohu, aby nedošlo k promeškání svítání ani ke zbytečnému čekání v zimě na vrcholu. Většinou dochází ke vzbuzení v ranním šeru a cesta již probíhá za světla. Na vrcholu se může dítě případně setkat s vůdcem a může být tak této příležitosti využito k osobnímu popovídání nebo má dopis se zamyšlením či gratulací, který má otevřít na vrcholu. Za vyčerpaný pokus se počítá i vzdání výstupu po vzbuzení (nejedná-li se o vážné zdravotní důvody). Výzvu je možné podstoupit max. třikrát.

Bezpečnostní zásady: Vrchol a průběh cesty je nutné stanovit dle vyspělosti dítěte. Je sice vhodné, aby dítě putovalo na vrchol kopce samo, ale zároveň je nutné zajistit bezpečnost vzhledem k vyspělosti dítěte, jeho znalosti terénu a komplikovanosti terénu. Je možné pomoci následujícími způsoby: projítí trasy dítětem během dne, kontrolní stanoviště obsazené vedoucím na klíčovém místě cesty, krizový telefon s sebou a další. Ve smysluplných případech je možné zkoušku plnit ve dvojici (dle zvážení vedení, dle věku a pohlaví).⁶

⁵ Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

⁶ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

Srovnání

Zde máme zadání výzvy totožně, jen středisko Holice k němu připsalo pár bezpečnostních zásad, což můžeme brát jako dobrý bonus, neboť bezpečí plnicích by pro vedoucí mělo být největší prioritou.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Můžeme vidět potenciál hned od začátku, neboť jak už jsem psal u Nočního bdění, tak kdokoliv se rozhodne plnit výzvu, kde se předtím musí zřeknout nějakého komfortu, nebo před sebou vidí něco náročného, tak už to ho posouvá. Určitě je dobré v rámci duchovního rozvoje komunikovat výzvu předem, co je čeká, na co se zaměřit, nad čím přemýšlet, na co si dát pozor, atd.

V této výzvě vidím také potencionál v závěrečné fázi výzvy, kdy plnicí dojde na vrchol hory nebo kopce, a může si buď přečíst připravený dopis, text, a nebo na něj v cíli může čekat vedoucí, který s ním pak může vést duchovní rozpravu, nebo mu také může přečíst nějaký text. Nejvíce mi sem na konec sedí příběh Stoupání na horu od E.T.Setona, který lze spojit s touto výzvou a přinést duchovní rozvoj plnicímu:

„Daleko na vyprahlém Jihozápadě stojí indiánská vesnice a za ní se tyčí z pouště vysoká hora. Vyšplhat na tuto horu znamenalo velký čin, a tak všichni chlapci ze vsi toužili, aby se o to mohli pokusit. Jednoho dne jim náčelník řekl: „Nu tak, chlapci, dnes se můžete všichni pokusit na tu horu vylézt. Vyjděte hned po snídani a jděte každý tak daleko, jak dokážete. Až budete unaveni, vraťte se, ale každý z vás mi přinese větvíčku z toho místa, kam až došel.“

Vydali se na cestu plni naděje a každý cítil, že jistě dorazí až na vrchol.

Ale brzy se loudavě vrátil tloušťík a vztáhl k náčelníkovi ruku, v níž držel kaktusový list. Náčelník se usmál a řekl: „Milý hochu, ty ses vůbec nedostal k úpatí hory; ani jsi nepřešel poušť.“ Později se vrátil druhý chlapec. Přinesl šalvějovou snítku. „Došel jsi na úpatí hory,“ řekl náčelník, „ale vzhůru jsi nešplhal.“

Další hoch měl větvíčku lindy. „Dobře,“ řekl náčelník, „ty ses dostal až k pramenům.“

Později přišel další chlapec s trnitou větvíčkou. Když ji náčelník uviděl, usmál se a řekl: „Ty jsi šplhal vzhůru; dostal ses až k prvnímu kamenitému splazu.“

Odpoledne dorazil hoch s cedrovou snítkou a stařec řekl: „Podal jsi dobrý výkon, dostal ses až do poloviny hory.“

O hodinu později přišel hoch s borovou větvičkou. Tomu náčelník řekl: „Výborně! Ty jsi vyšplhal až ke třetímu pásmu, měl jsi za sebou tři čtvrtiny výstupu.“

Slunce už stálo nízko, když se vrátil poslední. Byl to vytáhlý krásný chlapec vznešené povahy. Přicházel k náčelníkovi s prázdnýma rukama, ale oči mu zářily: „Můj otče,“ řekl, „dostal jsem se tam, kde nebyly žádné stromy – neviděl jsem žádné větvičky, ale spatřil jsem Zářící Moře.“

Také starcova tvář se rozzářila, když slavnostním hlasem říkal: „Poznal jsem to! Když jsem ti pohlédl do tváře, poznal jsem to. Ty ses dostal až na vrchol. Nepotřebuješ žádnou větvičku. Je to napsáno v tvých očích, zvoní to v tvém hlase. Pocítil jsi nadšení, můj hochu, viděl jsi nádheru hory.“...“⁷

Bosé nohy

Tuto výzvu zmiňuje jen středisko Holice, takže ji nebudeme moci srovnávat. Zaslouží si zde ale zmínit, jestli ji chceme metodicky pojmout.

Zvládneš projít rozmanitým přírodním terénem, aniž by sis nazul/a boty? Čeká tě příroda na vlastní kůži. Vyzkoušej, jaké je to chodit po trávě či v lese bez bot. Ujdi určenou trasu bos/a a vyzkoušej různé povrchy.

Výzva podle střediska Holice

„Trasu připravují vedoucí, měla by být 1-3 km dlouhá, různorodá - vést lesem po jehličí, po louce, poli, po kamenech/skále či potokem. Během výzvy dělá skautovi průvodce vedoucí, může jít naráz i více plnicích. Během výzvy by mělo být ticho, aby si skauti plně uvědomovali povrchy a změny povrchů. Je třeba dbát na bezpečnost v podobě včel a další. Výzvu je dobré ukončit ve vodě - potůček či rybník. Po té by měli mít skauti čas na reflexi a povídání svých zážitků a postřehů.“⁸

Potenciál pro duchovní rozvoj

Zde se můžeme zaměřit na intenzivní zážitek po hmatovém smyslu. Plnicí se mohou trochu „uzemnit“ a stát se více součástí přírody. Vyzkoušet si různé povrchy, zjistit, který je příjemný,

⁷ SETON, Ernest Thompson. *Stoupání na horu*. Ilustroval Pavel ČECH. [Havlíčkův Brod]: Petrkov, 2013. ISBN isbn978-80-87595-17-6.

⁸ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

jakým povrchem se jim nechodí dobře a jak na ně působí jejich boty, jestli je od přírody trochu nechrání. Tato výzva zde také propojit s bodem Příroda v Liliové cestě.

Potenciál duchovního rozvoje zde spočívá také v reflexi a sdílení. Skauti a skautky zde mohou být vtaženi do přítomnosti a uvědomit si co je kolem nich, jak na ně působí příroda s jednotlivými povrchy a může jim pomoci otevřít nové hodnoty.

2.stupeň skautské stezky – cesta vody

Výsadek

Neznámé místo, žádná mapa a porad' si. Ocitneš se ve dne na neznámém místě bez orientačních pomůcek. Dokážeš se vrátit do tábora nebo na jiné známé místo? O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně dvakrát.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Skaut či skautka jsou naloženi ve dne do auta se zavázanými očima. Jsou odvezeni na místo vzdálené cca 2–7 km od tábora a vysazeni na místě, které na první pohled neusnadňuje orientaci (tj. žádné orientační cedule atd.) a které jim není na první pohled známé. Měly by se zde nacházet základní orientační body, např. cesta, křižovatka (tj. nevysazovat uprostřed lesa bez jakékoliv orientace apod.). Jejich úkolem je vrátit se do stanovené doby do tábora. S sebou mají pouze krizový balíček, nemají mapu ani buzolu. O splnění výzvy je možné se pokusit max. dvakrát.“⁹

Výzva podle střediska Holice

„Dítě je naloženo ve dne do auta se zavázanými očima. Je odvezeno na místo vzdálené cca 2–7 km od tábora a vysazeno na místě, které na první pohled neusnadňuje orientaci (tj. žádné orientační cedule atd.) a které není na první pohled dítěti známé. Měly by se zde nacházet základní orientační body, např. cesta, křižovatka (tj. nevysazovat uprostřed lesa bez jakékoliv orientace apod.). Jeho úkolem je vrátit se do stanovené doby do tábora. S sebou má pouze krizový balíček, nemá mapu ani buzolu. O splnění výzvy je možné se pokusit max. dvakrát.

Bezpečnostní zásady: místo a dobu plnění výzvy je nutné přizpůsobit vyspělosti dítěte, jeho znalosti terénu a komplikovanosti terénu. Dítě je nutné vybavit balíčkem pro případ nouze, který obsahuje údaje o plnění výzvy a pořadateli, mapu, lékárničku a telefon s číslem na

⁹ Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

*vedení. Tento balíček dítě použije v případě nouze. Dítě by mělo mít stanovený mezní termín, do kterého se musí vrátit nebo použít krizový balíček a kontaktovat vedení. Během plnění zkoušky není možné používat stopování. Zkoušku je možné plnit ve dvojici (dle zvážení vedení, dle věku a pohlaví). Výzvu je nutné plnit v terénu dobře známém vedoucím, se signálem pro mobilní telefon, s možností použití automobilu. Při rozvážení dětí je nutné dodržovat pravidla silničního provozu. Plnění výzvy musí začínat tak, aby zde byla dostatečná časová rezerva k návratu před setměním.*¹⁰

Srovnání

Na první pohled jsem žádné velké rozdíly (když nepočítáme bezpečnostní zásady střediska Holice) neviděl, ale pak jsem si všiml rozdílu v množném čísle. Bereme-li tedy zadání doslovně, tak ve středisku Lišák Neratovice může výzvu výsadek plnit více skautů nebo skautek zároveň. Ve středisku Holice je to však pouze jeden, kdo výzvu plní, nebo maximálně dva, přičemž se pak zvažuje věk a pohlaví plnících.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Jako velký duchovní prvek zde vnímám rozhodnutí výzvu plnit, které, jak u všech ostatních výzev, znamená, že plnící skaut nebo skautka se rozhodli vyjít ze své komfortní zóny a jsou připraveni se začít rozvíjet. Už to rozhodnutí plnit výzvy je samotným duchovním rozvojem. Při této výzvě, pokud jich neplní více najednou zároveň, tak jsou odkázáni jen sami na sebe a o pomoc si musí říct neznámému člověku. Po cestě jsou většinou v přírodě a jsou sami se svými myšlenkami.

Noční návrat

Budeš v noci vyvezen/a se zavázanýma očima z tábora na neznámé místo. Tvým pomocníkem bude baterka, mapa a buzola. Dokážeš se do budíčku vrátit zpátky do tábora? Dokážeš se v temné neznámé krajině zorientovat a najít správnou cestu domů? O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně dvakrát.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Skaut či skautka jsou v noci vzbuzeni a naloženi do auta se zavázanými očima. Jsou odvezeni na místo vzdálené cca 1–5 km od tábora a vysazeni na místě, které na první pohled

¹⁰ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

neusnadňuje orientaci (tj. žádné orientační cedule atd.) a které jim není na první pohled známé. Měly by se zde nacházet základní orientační body, např. cesta, křižovatka (tj. nevysazovat uprostřed lesa bez jakékoliv orientace apod.). Jejich úkolem je vrátit se do stanovené doby do tábora. S sebou mají pouze krizový balíček, baterku, mapu a buzolu. O splnění výzvy je možné se pokusit max. dvakrát.“¹¹

Výzva podle střediska Holice

„Dítě je v noci vzbuzeno a naloženo do auta se zavázanými očima. Je odvezeno na místo vzdálené cca 1–5 km od tábora a vysazeno na místě, které na první pohled neusnadňuje orientaci (tj. žádné orientační cedule atd.) a které není na první pohled dítěti známé. Měly by se zde nacházet základní orientační body, např. cesta, křižovatka (tj. nevysazovat uprostřed lesa bez jakékoliv orientace apod.). Jeho úkolem je vrátit se do stanovené doby do tábora. S sebou má pouze krizový balíček, baterku, mapu a buzolu. O splnění výzvy je možné se pokusit max. dvakrát.

Bezpečnostní zásady: místo a dobu plnění výzvy je nutné přizpůsobit vyspělosti dítěte, jeho znalosti terénu a komplikovanosti terénu. Dítě je nutné vybavit balíčkem pro případ nouze, který obsahuje údaje o plnění výzvy a pořadateli, mapu, lékárničku a telefon s číslem na vedení. Tento balíček dítě použije v případě nouze. Dítě by mělo mít stanovený mezní termín, do kterého se musí vrátit nebo použít krizový balíček a kontaktovat vedení. Během plnění zkoušky není možné používat stopování. Zkoušku je možné plnit ve dvojici (dle zvážení vedení, dle věku a pohlaví). Výzvu je nutné plnit v terénu dobře známém vedoucím, se signálem pro mobilní telefon, s možností použití automobilu. Při rozvážení dětí je nutné dodržovat pravidla silničního provozu. Plnění výzvy není možné kombinovat s jinými nočními hrami.“¹²

Srovnání

Tato výzva je velmi podobná výsadku, akorát s rozdílem denní doby a možnosti mít u sebe mapu a buzolu. Středisko Holice zde zase zmiňuje bezpečnostní zásady, které jsou zrovna u této výzvy velmi důležité.

¹¹ Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

¹² VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

Potenciál pro duchovní rozvoj

Při této výzvě může plnicí provázet nedostatek světla, při kterém si mohou uvědomit, jak je cestování přes den a hledání cesty jednodušší, když je den. Mohou se vydat na svoji pouť, která také výzvy, kde se musí někam vrátit nebo dostat, provází. V noci se jim zbystří sluch a více se ponoří do zvuků přírody, které v noci mohou vnímat intenzivněji.

Den cizím jazykem

Středisko Holice má v druhém stupni stezky zařazeny ještě tři výzvy navíc. Jednou z nich je den cizím jazykem

Výzva podle střediska Holice

„Při této výzvě nesmíš pro komunikaci používat jiný než cizí jazyk. Zvládneš se s ostatními domluvit bez použití mateřštiny? Najdeš vhodná slova pro běžnou oddílovou činnost? Při plnění je možné používat slovníky. Po celou dobu se zapojuješ do programu.

Během 24hodin nesmíš vyslovit žádné české slovíčko, je na tobě jakým jazykem budeš mluvit, zda bude jazyky střídat. Zároveň nesmíš česká slova psát ani na papír a tím se dorozumívat. Tento den by ses měl normálně podílet v chodu tábora a nemít žádné úlevy.“¹³

Potenciál pro duchovní rozvoj

Tato výzva má potenciál v uvědomění hodnot, jako je například vlastenectví. Větší částí je pak samá volba slov. Plnicí se mohou rozhodnout, kdy jim stojí za to mluvit cizí řečí a kdy mlčet. Mohou tedy plnit výzvu mlčením, a mluvit jen když to bude nezbytné. Když člověk mlčí, tak více naslouchá, takže může rozvíjet svou empatii k ostatním a být k nim pak pozornější.

Věčný oheň

Druhá výzva navíc střediska Holice.

¹³ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

Výzva podle střediska Holice

„Zapal a udrž plamen téměř věčně. Můžeš si vybrat, zda půjde o oheň či hořící svíčku. Výzvu splníš, pokud zapálíš plamen a budeš ho udržovat 24 hodin bez pomoci ostatních. Oheň zůstává na jednom místě, sničku měj vždy blízko sebe.

Tvým úkolem je zapálit oheň a udržet ho 24hodin. Plamen můžeš přenášet z různých míst, např. ze svíčky do ohniště. Měl by ses o něj starat výhradně ty sám. Dej pozor na vznik požáru či popálenin, udržuj oheň bezpečný.“¹⁴

Potenciál pro duchovní rozvoj

Zde vidím možnost představení věčného ohně, který se používá v církvi a prakticky si vyzkoušet, jak mohl tento koncept fungovat dříve. Oheň může mít i přesah do našeho života. Zkusme k němu vytvořit nějakou analogii. Oheň by mohl představovat přátelství, lásku, víru, oběť atd. Plnící k ohni pak získají jiný vztah a výzva je bude určitě ovlivňovat i duchovně.

Život ve tmě/v tichu

Výzva podle střediska Holice

„Vyzkoušej, jaké to je být bez jednoho ze dvou důležitých smyslů. Omez na den svůj zrak, nebo sluch a prožij takto den s oddílem. Po celou dobu plnění se aktivně zapojuješ do programu, a to jen s omezenou pomocí ostatních. Zvládneš běžný táborový ruch?

Tvým úkolem je 12hodin být se zavázanýma očima/ bez sluchu (např. špunty a velká sluchátka) v běžném programu.“¹⁵

Potenciál pro duchovní rozvoj

Potenciál této výzvy vidím v rozvoji hodnot, kde by si skauti mohli vyzkoušet, jak moc by jim chyběly jejich základní smysly. Mohou si i vyzkoušet, jak někteří lidé vnímají život celou dobu a ne jen jeden den. Zde vidím i trochu sportovnější potenciál, kdy by si celý oddíl mohl

¹⁴ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

¹⁵ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

například vyzkoušet sporty pro hendikepované. Například i paralympijský sport. Zkusme podpořit ve výchově i více oblastí zároveň. Sport a duchovní rozměr.

3.stupeň – cesta vzduchu

Středisko Holice zde má dvě výzvy navíc, tudíž bych začal s nimi, než se dostaneme ke třem orlím perům.

Pochod za sluncem

Výzva podle střediska Holice

„Vyjdi za východu slunce z tábora a následuj sluneční kotouč až do jeho západu. Každou druhou hodinu se zastav a splň jeden z připravených šesti úkolů z obálky od vedoucí/ho. Zaznamenej svou trasu. Výzva je splněna, pokud jsi splnil/a všechny úkoly na cestu a tvá trasa byla dlouhá alespoň 10 km. O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně třikrát.

Čeká tě pochod s úkoly celý den od východu do západu slunce, obdržíš obálku s 6ti úkoly (různého typu - přemýšleci, manuální/zručné..) - každou hodinu plníš jeden, dále mapu a buzolu. Na cestu jdeš s lékárníčkou a nouzovým telefonem. Cestu si volíš sám, měla by být min 10km dlouhá, průběžně ji zakresluješ do mapy. Cesta by měla vést místy, kde bude vždy vidět na slunce, ideální jsou kopce než údolí.“¹⁶

Potenciál pro duchovní rozvoj

Zde vidím velký potenciál v úkolech, které plníci dostane v obálkách od vedoucího. Lze v nich vytvořit úkol s duchovní tematikou, nebo nějakou duchovní výzvu, která může plníciho nějak rozvinout. Jak už jsem zde napsal výše, tak samotná cesta a rozhodnutí výzvu plnit je duchovním rozvojem.

15 věcí

Výzva podle střediska Holice

„Po dobu jednoho dne a noci můžeš použít jen 15 věcí, které si vybereš. Výzvu strávíš v blízkosti tábora. Výzva je splněna, pokud si přes den a noc vystačíš jen s tím, co si

¹⁶ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

vybereš (jídlo, lékárnička a nouzový balíček se nepočítají). O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně třikrát.

*Během 24hodin si musíš vystačit s předem určenými 15 věcmi. Tento den trávíš v blízkosti tábora, můžeš být viděn/slyšen, ale s táborem nijak nekomunikuješ.*¹⁷

Potenciál pro duchovní rozvoj

Rozvoj hodnot je zde asi největší složkou, kterou můžeme rozvíjet u této výzvy. Plníci si uvědomí, bez čeho se opravdu neobejdou, a co sebou vůbec mít nemusí. Každá věc má nějaký účel. Pokud je moc specifický a hodí se jen na některé činnosti, tak si ho pravděpodobně sebou nevezmou. Pokud ale je více univerzální, jako například nůž, tak bude první volbou. Když už budou mít vybrány všechny věci co potřebují nejvíce, tak mohou volit věci, které potřebují méně, ale usnadní jim plnění, například: nebudou se nudit. Pak by mohla následovat reflexe, při které by plníci mohli ostatním popsat svůj zážitek, a mohla by vzniknout debata, jakých 15 věcí by bylo na výzvu nejlepších.

Tři orlí pera

Tři orlí pera jsou jedna z nejznámějších výzev. Tuto výzvu vymyslel E.T.Seton pro ligu lesní moudrosti. Tato výzva pak získala tradici u nás v organizaci. Každé středisko je ale trochu jiné, a tak se i liší podmínky v této výzvě.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Dokážeš vydržet celý jeden den mlčet, celý den ovládat svůj hlad a nakonec celý den strávit o samotě, aniž by tě kdokoliv viděl? Výzva se plní na táboře a každá část trvá 24 hodin. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O získání zkoušky je možné pokusit se nejvíce na 2 táborech.

Tip: neplést s odborkou TŘI ORLÍ PERA, ta se dá plnit na 3 táborech (dva pokusy na zkoušku). Nelze spojovat více zkoušek do jednoho dne. Nelze rozdělit samotu na 2 úseky, zároveň během ní musí sledovat tábor.

Nejprve se plní 24 hodin mlčení, následuje zkouška 24 hodin hladu (k pití pouze voda nebo hořký čaj) a uzavírá ji samotka. Zkoušku mlčení a hladu je možné ve výjimečných případech

¹⁷ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

*plnit dohromady, samotka se vždy plní samostatně. Jednotlivé zkoušky je vhodné zahájit a ukončit na ranním nebo večerním nástupu, příp. jiném shromáždění oddílu. Při samotce musí být dítě na dohled tábora a sledovat dění v táboře, zároveň však nesmí být spatřeno. Ukončení výzvy a předání odznaku je vhodné spojit s nějakým oddílovým rituálem dle tradic oddílu. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O získání zkoušky je možné pokusit se nejvíce na 2 táborech.*¹⁸

Výzva podle střediska Holice

„Dokážeš vydržet celý jeden den mlčet, celý den ovládat svůj hlad a nakonec celý den strávit o samotě, aniž by tě kdokoliv viděl? Výzva se plní na táboře a každá část trvá 24 hodin. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O každou část se můžeš pokusit maximálně třikrát na jednom táboře.

Jednotlivé zkoušky je vhodné zahájit a ukončit na ranním nebo večerním nástupu, příp. jiném shromáždění oddílu. Při samotce musí být dítě na dohled tábora a sledovat dění v táboře, zároveň však nesmí být spatřeno. Ukončení výzvy a předání odznaku je vhodné spojit s nějakým oddílovým rituálem dle tradic oddílu. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O získání zkoušky je možné pokusit se nejvíce na 2 táborech.

UPŘESNĚNÍ PODMÍNEK PRO 3 ORLÍ PERA

- pořadí výzev si má člen vybírat, ale musí to být klasický den (např. ne mlčení, kdy jsou mimo tábor)
- výjimky z níže uvedených pravidel jsou možné po konzultaci (např. zdravotní stav)
- nelze plnit naráz spolu jednotlivé výzvy
- jednotlivé zkoušky je vhodné zahájit a ukončit na ranním nebo večerním nástupu, při posunu času nástupu se počítá splnění po 24 hodinách

24 hodin nejíst

- ❖ pít jen vodu (ne šťávu, ne čaj), lze zapít prášky (např. na alergii) - nepočítá se jako příjem jídla

¹⁸ Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

- ❖ *neschováváme mu jídlo, vždy je nějaký chleba/zbytky v kuchyni (když si to proaktivně dopředu sám s kuchyní domluví, může se mu porce schovat) - pozor na přejídání po hladovce!*
- ❖ *normálně se účastnit programu*
- ❖ *do pusy by neměla přijít žádná potravin a tekutina jiná než voda, čištění zubů vodou*

24 hodin mlčet

- *účastnit se obvyklých programů, ale minimalizovat naschvály (např. neposílat plnícího samotného na nákup)*
- *zakázána veškerá úmyslná verbální komunikace - vydávat zvuky ústy za účelem komunikace (smích, "hmm", "au", apod.), neplatí na zvuky co neovlivníme (mluvení ze spaní, neúmyslné zakašláání). Tleskání je povoleno.*

24 hodin mimo tábor

- ✚ *nehledat, cíleně neplánovat programy na prohledávání lesa, ale program neomezit (plnícího dopředu neupozorňujeme na to, kde bude probíhat jaký program)*
- ✚ *- o jídlo si řekne člověk co to plní (dát kuchyni vědět min 2 dny dopředu) - balíček určuje kuchyň*
- ✚ *materiál si téže obstarají po domluvě s garantem 3 orlich per (dostatečně dopředu)*
 - *materiál: plachta (vlastní nebo půjčená), oblečení, spacák, karimatka, notes, tužka/propiska-více!!, toaleták,*
 - *KPZ (s náplastmi), provázek, píšťalka, stopky, baterka*
 - *NE: telefon, elektronika, knížka a věci na zábavu, stan.*
 - *Před odchodem na samotku mu garant zkontroluje zda má co má mít a nemá co mít nemá.*
- ✚ *zapisovat do notesu dění v táboře (cca každou hodinu zápis, nepočítá se noc - když není přepad nebo jiný program), zároveň nesmí být vidět (nikým, i mimo tábor), ale být na dohled.*
- ✚ *garant musí být informován o přibližném místě tábořiště pro případ nouze*

✚ po nástupu, kdy mu to končí, by měl být nablízku tábora a tábor ho vyvolá zpět“¹⁹

Výzva podle Kapitánské pošty (červen 2018)

„Dokážeš vydržet celý jeden den mlčet, celý den ovládat svůj hlad a nakonec celý den strávit o samotě, aniž by tě kdokoliv viděl? Výzva se plní na táboře a každá část trvá 24 hodin. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O získání zkoušky je možné pokusit se nejvíce na 2 táborech.

- ❖ Při samotce je dítě vybaveno píšťalkou nebo telefonem pro případné přivolání pomoci. Vedoucí musí být informován o přibližném místě tábořiště pro případ nouze.
- ❖ Při samotce je nutné dodržovat bezpečnostní předpisy ohledně rozdělávání ohně.
- ❖ Při hladovce je nutné dbát na dodržování pitného režimu a nepřecpání se po skončení zkoušky. Samota je také soukromá vigilie, proto ji nezaměňujte za hru na partyzány a nepořádejte zbytečně na adepta „hon“²⁰

„Tři orlí pera na vodáckém putovním táboře

ZÁKLADNÍ ÚKOL ZNĚL STEJNĚ:

- ✚ nebýt nikým viděn,
- ✚ podat zprávu o činnosti oddílu (alespoň ze třech míst po cestě), přenocovat.

JAKÁ RIZIKA JE TŘEBA ZVÁŽIT

- Věk – alespoň 15 let
- ¶ Plavecké schopnosti – ve snaze nebýt viděn vymýšlejí skauti různé varianty překonání řeky mimo mosty. Navíc plavou s plným loděákem (ačkoliv to může být i výhodou, pokud si ho nenechají na zádech).
- Možnost podat zprávu – je v údolí signál?
- Počasí – trochu deště samozřejmě nevádí, ale náhlé zvýšení hladiny, bouřky už ano.

¹⁹ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

²⁰ Pavlík. (2018, June). Kapitánská pošta červen 2018 (č.54/2018). Skautské časopisy online. <https://casopisy.skaut.cz/kp/912>

- ¶ Zvážit, jakým terénem se budou pohybovat – hluboké údolí, velké louky, bažiny u břehu, skály, trať podél řeky s tunely.

PREVENTIVNÍ KROKY

- Poučit adepta o krizovém jednání – není ostudou požádat o pomoc ve vesnici, poprosit o telefon, připojit se zpět k oddílu apod. Ujasnit si s ním priority zdraví vs. nášivka.
- Vymyslet situace, které mohou nastat, a zeptat se adepta, jak by se zachoval.
- Vydat jasné zákazy, co se nesmí a co musí (SMS po dosažení cíle apod.).²¹

Výzva podle střediska Skalka Mníšek pod Brdy v letech, kdy tuto výzvu plnil autor

Tři orlí pera u nás byla výzva, která se plnila jako skoro jediná. Mohli ji plnit roveři ve věku 15-18. Když si ji někdo chtěl plnit později, tak mohl, ale když ji splnil, tak ji pak nemohl nosit na kroji. Výzva spočívala ve třech zkouškách:

- 24 hodin mlčení – nesměli se vydávat žádné zvuky pusou, žádná verbální komunikace, žádné citoslovce (au apod.)
- 24 hodin hladovka – mohla se celý den jen pít voda, nic se nesmělo strkat do pusy a dříve se ani nesmělo čistit zuby zubní pastou, pokud byl ten, co výzvu plnil věřící, tak mu bylo doporučeno ať si hladovku nedává v neděli (pokud chtěl v kostele přijímat hostii)
- 24 hodin samotka – plnící nesměl být 24 hodin spatřen, zároveň dostal za úkol napsat buď esej na téma, které zadal vedoucí, nebo musel sledovat tábořiště a zapisovat, co se po celý den děje. Nebyly dovoleny mobilní telefony, knížky atd. Vždy bylo domluveno 1 místo, kde se jednou až dvakrát za den nechávaly vzkazy o průběhu výzvy

Srovnání a ponaučení

Srovnáme-li všechny čtyři příklady, tak zjistíme, že vycházejí ze stejného základu. Tudiž bych místo srovnání rád psal o poučení, které si z nich můžeme vzít. Jako nejdůležitějším bodem vidím **bezpečnost**. Hlavně při zkoušce samoty bychom ji měli brát v potaz, neboť je velmi důležité, aby se našim svěřencům nic nestalo. Je tedy důležité vymyslet co udělat pro to, aby byli po celou dobu v přijatelném bezpečí. Existuje pár možností, jak to udělat. Buď můžeme dát plnícímu písťalku, ale to znamená, že bude muset být v doslechové vzdálenosti, nebo mu můžeme dát mobilní telefon, ale jen za podmínky, pokud je na stálém táboře, zalepit ho do

²¹ Renča. (2018, June). *Kapitánská pošta červen 2018 (č.54/2018)*. Skautské časopisy online. <https://casopisy.skaut.cz/kp/912>

obálky, aby byl použit jen v největší nouzi. Pokud je na putovním táboře, tak je důležité, aby nás průběžně informoval. Další možností je domluvené vzkazové místo. Je důležité tyto podmínky nastavit před začátkem plnění této výzvy, neboť porušení těchto podmínek může vést k nesplnění jedné části, nebo celé výzvy.

Prostor pro duchovní rozvoj

Všechny tři zkoušky nějakým způsobem reflektují duchovní hodnoty nebo rituály. Slib mlčení, půst, samota. Tím pádem je tato výzva už ze začátku duchovně založena. Tato výzva je jednou z nejvíce prestižních a má pro některé velký význam. Lze se při plnění duchovně posunout velmi daleko. Každá výzva samotná má velký prostor pro duchovní rozvoj plnících a jejich spojením vzniká zkouška, která obsahuje velké spektrum hodnot.

Při zkoušce mlčení plnící mohou přemýšlet nad slovy, která by vyřkli, ale protože nemohou, tak si mohou uvědomit, jak by tyto slova mohla působit na ostatní. Ve střediscích, kde má humor podstatnou část v komunikaci, je velmi možné, že ne všem může být příjemný. Když pak bude plnící mlčet, může si to uvědomit. Velký prostor také může plnící věnovat rozvoji empatie.

Hladovka, neboli půst, může být duchovní i tělesná očista těla. Tato výzva pro mne byla nejtěžší, neboť při ní velmi opouštíme komfortní zónu. Plněním hladovky se můžeme malinko přiblížit lidem, které trápí hlad a neplní půst dobrovolně.

Zkouška samoty je prostorem pro přemýšlení. Plnící mají čas, při kterém je nic nerozptyluje a mohou tak přemýšlet nad esejí, kterou dostanou v zadání, nebo při pozorování tábora mohou přemýšlet o tom, co jim vlastně na samotě vadí nejvíce. Mohou také přemýšlet o tom, co dělat, aby o samotě nebyli, jak se chovat k přátelům, aby je neztratili a tak dále. Na konci této zkoušky je čeká radostné shledání s ostatními.

Po splnění této výzvy je dobré s těmi, co výzvu splnili, udělat reflexi a sdílení jejich zážitků.

4.stupeň – cesta ohně

Dva dny bez ničeho

Vyrazíš ráno z tábora bez ničeho – bez jídla, bez spacáku, bez peněz. Dokážeš si až do dalšího večera poradit? Dokážeš si vydělat svou práci na jídlo a přespání a urazit při tom alespoň 15 km? Na plnění této výzvy máš jen jeden pokus.

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Zkoušku plní minimálně dva lidé dohromady (druhý by měl také plnit tuto výzvu, ale není to nezbytně nutné). Výzva spočívá v tom, že musí strávit téměř dva dny mimo tábor bez jídla, stanu, spacáku a peněz. Počítá se s tím, že jídlo i nocleh získají za pomoc lidem v okolí. Začátek výzvy je po snídani, návrat do tábora druhý den na večeři. Během putování je nutné urazit minimálně 15 km. Výzvu je možné plnit pouze jednou.“²²

Výzva podle střediska Holice

Zkoušku plní právě dva lidé dohromady (druhý by měl také plnit tuto výzvu, ale není to nezbytně nutné). Výzva spočívá v tom, že musí strávit téměř dva dny mimo tábor bez jídla, stanu, spacáku a peněz. Počítá se s tím, že jídlo i nocleh získají za pomoc lidem v okolí. Začátek výzvy je po snídani, návrat do tábora druhý den na večeři. Během putování je nutné urazit minimálně 15 km. Výzvu je možné plnit pouze jednou.²³

Bezpečnostní zásady: Skupinu je nutné vybavit krizovým potřebami (lékárnička, krizový balíček s telefonem a kontakty). Během plnění není možné používat stopování.

Srovnání

Když srovnáme tato dvě zadání, tak vidíme rozdíl hlavně u počtu osob, které mohou výzvu plnit dohromady. U střediska Neratovice to musí být minimálně 2 a u střediska Holice právě 2. Středisko Holice má vypsané bezpečnostní zásady, na které je třeba při administraci výzvy nezapomenout.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Plníci si uvědomí, co je pro ně skutečně důležité. Může to být třeba i to, že kolem sebe potřebují lidi a ne věci. Je zde důležité, aby si dokázali říci o pomoc od lidí, které předtím nikdy neviděli. Mohou využít skutečnosti, že jsou skauti, přičemž lidé, kteří vnímají skauting pozitivně, jim mohou pomoci.

²² Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

²³ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May). <https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

24 hodin na stromech

Dokážeš strávit na stromě celý den? Dokážeš si postavit síť nebo jiný příbytek, abys 24 hodin vydržel nad zemí? Na plnění této výzvy máš jen jeden pokus

Výzva podle střediska Lišák Neratovice

„Úkolem je strávit 24 hodin na stromech. Je možné vytvořit síť z lan nebo provázků, pověsit houpací síť, vytvořit z prken plošinu atd. Ke zkoušce je k dispozici potřebný materiál, ale v omezeném množství. Uchazeč/ka si sám/a vybírá strom, na kterém se bude zkouška konat. Zkouška začíná přípravou pobytu na stromě (u předem vybraného stromu s připraveným materiálem) v délce 30 minut, kdy je možné se ještě pohybovat po zemi. Těchto 30 minut se nezapočítává do 24 hodin. Během výzvy je možné komunikovat s ostatními na zemi **a je také povolen přisun jídla. Součástí výzvy je příprava minimálně jednoho studeného jídla. Výzvu je možné plnit společně s více lidmi, kteří mají na plnění výzvy nárok. Výzvu je možné plnit pouze jednou.**²⁴

Výzva podle střediska Holice

„Úkolem je strávit 24 hodin na stromech. Je možné vytvořit síť z lan nebo provázků, pověsit houpací síť, vytvořit z prken plošinu atd. Ke zkoušce je k dispozici potřebný materiál, ale v omezeném množství. Uchazeč/ka si sám/a vybírá strom, na kterém se bude zkouška konat. Zkouška začíná přípravou pobytu na stromě (u předem vybraného stromu s připraveným materiálem) v délce 30 minut, kdy je možné se ještě pohybovat po zemi. Těchto 30 minut se nezapočítává do 24 hodin. Během výzvy je možné komunikovat s ostatními na zemi. **Jídlo má u sebe skaut na celý den, nic se mu v průběhu dne nedává. Zároveň platí, že co spadne, spadlo a nepodává se nic zpětně nahoru. Hygienické potřeby se řeší z vrchu ze stromu, v případě velké potřeby je povoleno 1x denně slézt (jen pouze na tyto potřeby kousek od stromu v lese).** Výzvu je možné plnit pouze jednou.

²⁴ Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

Bezpečnostní zásady: Během plnění výzvy je nutné chovat se ohleduplně k použitému stromu (není možné lámat větve či jinak poškozovat strom). Je nutné zkontrolovat bezpečnost vystaveného přístřešku, zejména pak pro spaní (vhodnou volbou výšky, upevnění atd.).²⁵

Srovnání

V této výzvě se nám zadání liší více než ve výzvách předešlých. U střediska Lišák Neratovice platí, že v průběhu dne se plnícímu může předávat jídlo, ale u střediska Holice má plnící jídlo u sebe celý den. U střediska Neratovice je součástí příprava studeného jídla, u střediska Holice nic takového není. Středisko Holice řeší i hygienické potřeby, a tak povolilo 1x slezení dolů na tyto potřeby. V úvodní metodice středisko Holice tvrdí, že na výzvy jsou tři pokusy, ale později ve výzvách dalšího stupně vidíme, jak se pokusy zmenšují.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Duchovní rozvoj zde počítá v klíčových oblastech, které jsem zde už zmínil. Je to rozhodnutí výzvu plnit. Snížení komfortu. Rozvoj hodnot. Přátelství. Příroda. Reflexe.

Vodácké výzvy

Vodácké výzvy jsou speciální výzvy pro vodní skauty. Ti mohou plnit jak výzvy normální, tak vodácké. Jejich specifikum spočívá v tom, že vychází z programu pro vodní skauty. Mezi tyto výzvy patří i tři orlí pera, ty ale už jsou zařazeny v kapitole o třech orlích perech ve stezce vzduchu.

Potenciál pro duchovní rozvoj

Výzvy pro vodní skauty jsou nejméně duchovně rozvíjející. Všechny výzvy začínají rozhodnutím výzvu plnit. To je první krokem duchovního rozvoje u všech výzev. Výzvy provází většinou společenství, neboť pár z těchto vodáckých výzev lze plnit společně. Proto je zde důležité spolehnout se na spoluplnící. Například u výzvy 24 hodin na vodě, kde je důležité, aby všichni tři plnící přispěli k společnému zvládnutí výzvy svými schopnostmi a zkušenostmi. I u těchto výzev vidím jako možnost společné závěrečné reflexe výzvy.

²⁵ VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

„Bezpečnostní pravidla pro plnění vodáckých výzev

ZÁKLADNÍ BEZPEČNOSTNÍ PRAVIDLA: ¶

- *Plnění výzev musí vždy schválit a bezpečnostně zajistit i kontrolovat kapitán oddílu.*
- *Vždy je nutné individuálně posoudit, zda je daný adept schopný úkol splnit a zda je pro něj výzva vhodná (v případě pochybností není doporučeno adeptovi pokus o plnění výzvy dovolit.)*
- *Zásadně se předpokládá dodržování příslušných ustanovení Vyhlášky HKVS 3/2016 o bezpečnosti na vodáckých akcích.*
- *Bezpečnost musí být pro plnění výzev vždy základním předpokladem.*

Přespání na pramici

Jezdíš rád na lodi? Už jsi na ní někdy byl v noci? Tvým úkolem bude strávit celou noc od slunce západu do slunce východu na plovoucí pramici. O splnění této výzvy se můžeš pokusit maximálně třikrát.

- *Pramice musí být řádně ukotvená ke břehu nebo ke dnu. Na pramici nebo jiné lodi přivázané k pramici může být přítomen dospělý činovník oddílu (vhodnost nebo nutnost posuzuje kapitán oddílu).*
- *Je vhodné občas provést kontrolu, např. pověřit hlídku. V případě nebezpečí, např. při přicházející bouři, hrozícím přivalovým deštěm, je vhodné adepta stáhnout z vodní plochy*

Vítr do plachet

Pravý jachtař musí vítr cítit. Chceš-li výzvu splnit, doplachti k první bójce, tam si zavaž oči šátkem.

- *Poslepu se vydej k druhé bójce, vzdálené asi 300 m přímo proti větru od bóje první. Pomocník na palubě ti oznámí, až budeš v cíli na úrovni druhé bóje. O tuto výzvu se můžeš pokusit nejvíce dvakrát.*
- *U této výzvy stojí za zvážení, zda ji bude adept plnit jen s hlavní plachtou bez vytažené kosatky, popřípadě, zda bude ovládat i kosatku. Nemusí doplout přímo k bójce, ta slouží jen jako značení vzdálenosti – úrovně, na kterou má doplachtit. Doporučuje se přítomnost zodpovědného dospělého činovníka na lodi (z důvodu nebezpečí převržení a zamotání se adepta do lan).*

24 hodin na vodě

Ukaž, co je v tobě! Připrav si vše potřebné a společně s dalšími dvěma kamarády vyplujte pod plachtami. Po dobu 24 hodin nesmí vaše noha vstoupit na břeh a máte výzvu v kapse. **Na plnění máš jen jeden pokus.**

- U této výzvy je z bezpečnostních důvodů minimum pro plnění 3 lidé na lodi. Je důležité, aby byli skauti natolik rozumní, aby se v případě příchodu bouře z vody stáhli, popř. aby měli s vedoucím domluven signál, kterým je stáhne zpět na břeh.
- Všichni na lodi by měli mít dostatečné zkušenosti s plachtěním

Proplavání peřeje

Divoká voda, žádná loď. Dokážeš ve vestě a s helmou proplavat peřej WWII? O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně třikrát.

- ÷ Každý, kdo výzvu plní, musí mít vestu a přilbu, na konci peřeje čeká alespoň jeden dospělý činovník s připravenou házečkou. Vhodná je kratší peřej s klidným zakončením (do tůně, ke vzdutí jezu).

Slanění do lodě

Slaňuješ rád? A zkoušel jsi někdy slanit do lodi? Tvým úkolem v této výzvě je slanit z výšky alespoň 5 metrů (například z mostu) do lodě plovoucí na vodě. O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně dvakrát.

- Slanění probíhá vždy s vestou a přilbou, horolezeckou výstroj kontroluje dospělý zkušený a poučený činovník. Jiný dospělý činovník je na lodi v blízkosti místa slanění.
- Slaňujícího je předem nutné poučit o bezpečnostních zásadách.²⁶

²⁶ Pavlík. (2018, June). *Kapitánská pošta červen 2018 (č.54/2018)*. Skautské časopisy online. <https://casopisy.skaut.cz/kp/912>

Zdroje

Výzvy skautů a skautek – Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice. (2016, July 30). Junák – český skaut, středisko Lišák Neratovice – Web skautského střediska Lišák, působícího v Neratovicích. <https://skaut-lisak.cz/skautska-praxe/2016/07/vyzvy-skautu-a-skautek/>

VÝZVY PRO SKAUTY A SKAUTKY. (2021, May).

<https://holice.skauting.cz/skauting/>. https://holice.skauting.cz/wp-content/uploads/2021/05/Skautske-vyzvy_skauti-Holice.pdf

Pavlík. (2018, June). *Kapitánská pošta červen 2018 (č.54/2018)*. Skautské časopisy online. <https://casopisy.skaut.cz/kp/912>

Renča. (2018, June). *Kapitánská pošta červen 2018 (č.54/2018)*. Skautské časopisy online. <https://casopisy.skaut.cz/kp/912>